

Jokkmokks kommun

Jáhkámáhke kommuvna
Jáhkámáhki suohkan

1 (3) Kommunstyrelsen
2021-03-02

Dnr Kf/2020:1093

Kulturdepartementet
Regeringskansliet
Stockholm

Yttrande på förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språket, Ku2020/01895

Jokkmokks kommun har tagit del av Förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken, ert dnr Ku2020/01895, och väljer att lämna följande synpunkter:

1. Lägga grunden för de samiska språkens möjligheter att revitaliseras.

Jokkmokks kommun ser positivt att Sveriges åtagande enligt språkstadgan för de samiska språken föreslås utökas för att hamna på samma nivå som våra grannländer. Det krävs dock ett stort arbete från statens sida att arbeta aktivt för att det finns fler tolkar och pedagoger i alla samiska språk och utveckla den kulturella mångfalden inom en rad områden. Med tanke på att samerna är ett urfolk så kan det finnas skäl att närmare se över om samernas språkliga rättigheter ska regleras i en särskild lag.

Jokkmokks kommun ser även positivt på att förvaltningsansvaret och resurserna för samiska kulturfrågor samlas hos Sametinget. Ansvaret för det samiska arkivmaterialet bör vara samernas bibliotek i Jokkmokk.

2. Språkliga resurser och språklig infrastruktur

Jokkmokks kommun har redan tidigare ställt sig positiva till att Samiskt språkcentrums verksamhet utvidgas till Jáhkámáhkke/Jokkmokk för lulesamisk och Giron/Kiruna för nordsamiska.

Jokkmokks kommun ställer sig även positiv att möjligheten av inrättande av språkresurscentrum på kommunal eller regional nivå prövas. Detta skulle kunna öppna upp möjligheten för språkcentrum exempelvis i Árjepluovve/Arjeplog för pitesamiska eller i det södra samiska språkområdet.

Jokkmokks kommun ser gärna att staten upphandlar översättare som sedan går att avropa på ramavtal. Även om Jokkmokks kommun har för nuvarande bra tillgång till översättare så vore det bra på långsikt att alternativen blir fler.

När det gäller åtgärder för digitalisering och språkteknologi inom skolväsendet så ser Jokkmokks kommun positivt på att Sameskolstyrelsen och Sámiij

åhpadusguovdásj/Samernas Utbildningscentrum involveras som dialogpartner gentemot Skolverket och Sametinget. Fler tekniska lösningar på de samiska språken krävs också för språkutvecklingen och för att underlätta undervisningen på skolor och förskolor.

3. En fungerande utbildningskedja

Jokkmokks kommun instämmer i vikten av en fungerande utbildning i förskolan för revitalisering av de samiska språken och behovet av att Sameskolstyrelsen eller Skolverket får i uppdrag att arbeta fram en utbildning i samisk pedagogik för förskolepersonal eller framtagande av metodstöd för genomförande av språkbud.

Det är även viktigt att hålet i utbildningskedjan täpps igen genom att modersmålsundervisning i förskoleklass införs.

Jokkmokks kommun har under en lång tid haft svårt att finna personal inom äldreomsorgen med kunskaper i de samiska språken såväl som behöriga lärare, även om kommunen har gjort vissa åtgärder för att uppmuntra anställda att läsa de samiska språken så räcker inte det på lång väg för att uppfylla kraven att kunna ge äldreomsorg på de samiska språken eller få behöriga lärare. Förskoleverksamheten på de samiska språken i kommunen bedrivs av Sameskolstyrelsen men även de har flaggat för svårigheterna att rekrytera samisktalande personal.

Jokkmokks kommun har under några års tid med mycket positiva erfarenheter arbetat med stipendier riktat mot studenter som läser till lärare eller förskollärare och som sedan vill arbeta hos Jokkmokks kommun. Om Sametinget vill införa stipendier för studenter som vill läsa något av de samiska språken så vore det väldigt bra.

Jokkmokks kommun har även under en lång tid sett brister på läromedel inom framför allt lulesamiska men även nordsamiska och kommunen har under flera år ekonomiskt stötta ny utgivning av material som kan användas som läromedel även om det egentligen borde vara ett statligt ansvarsområde. Därför ser Jokkmokks kommun väldigt positivt på förslagen att om att stärka, samordna och strukturera utgivningen av läromedel. Sameskolstyrelsen borde här få en viktig roll med ökat anslag.

4. Kultur bär språk, språk bär kultur

Jokkmokks kommun ser positivt på förslaget att en samisk arkivorganisation för ett övergripande ansvar för samiskt arkivmaterial förslagsvis Samernas bibliotek eller Ájtte svenskt fjäll- och samemuseum som bägge är lokaliserade till Jokkmokk. Jokkmokks kommun anser att Ájtte svensk fjäll- och samemuseum borde bli nationellt ansvarsmuseum för den samiska kulturen.

Jokkmokks kommun ser även positivt på att Samernas bibliotek utses till resursbibliotek för de samiska språken och får medel för att förstärka biblioteket och tillgängliggöra dess material för en bredare allmänhet.

6. Synliggörande och statushöjning

Jokkmokks kommun har sedan tidigt 2000-tal arbetat med att synliggöra lule- och nordsamiska i samhället genom bland annat skyltning. Resultatet av detta har enbart varit positivt, lule- och nordsamiskan blir ett naturligt inslag i samhället bland den icke-samisktalande befolkningen och den samiska och samisktalande befolkningen känner att språken syns ute i samhället. Även om det är viktigt att den lokala nivån arbetar för synliggörande och attitydförändrande insatser så krävs det även att staten och regionerna som har större resurser tar ett aktivare ansvar för det arbetet.

Jokkmokks kommun anser även att det är viktigt med den statliga finansieringen som grund för det minoritetsspråkspolitiska arbetet och att den snarast borde återställas till de ursprungliga 750 000 kr per år istället för dagens 660 000 kr som hjälp för att kommunerna ska kunna höja sin ambitionsnivå i arbetet.

Robert Bernhardsson
Kommunstyrelsens ordförande